

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/137/2023
Identifikačné číslo spisu:	8119203645
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8119203645.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q. G., V., X. XXXX/X, zastúpeného advokátkou JUDr. Monikou Marjanovič, Košice, Urbánkova 1526/6, proti žalovanej VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o., Bratislava, Vajnorská 98, IČO: 31341438, zastúpenému advokátkou JUDr. Elenou Štefančíkovou, Bratislava, Veternicová 1, o určenie neplatnosti právnych úkonov a vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Csp/46/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/22/2022 z 22. marca 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2023, sp. zn. 2CoCsp/22/2022 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 03. septembra 2021 č. k. 8Csp/46/2019-157 žalobu o určenie, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou zo dňa 22. 07. 2014 a Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou dňa 22. 01. 2015 sú neplatné, zamietol (výrok I.), určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou dňa 22. 07. 2014 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou dňa 22. 01. 2015 je bezúročný a bez poplatkov (výrok II.), konanie v časti zaplatenia bezdôvodného obohatenia vo výške 430,98 eura zastavil (výrok III.), žalovanej uložil povinnosť vydať žalobcovi sumu 2.712,82 eura titulom bezdôvodného obohatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok IV.), žalovanej uložil povinnosť uskutočniť prevod osobného motorového vozidla zn. K. B. R. D. A., VIN: I rok výroby 2014, farba čierna metalíza, na žalobcu v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok V.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 50 % (výrok VI.).

1.1. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca a žalovaná uzavreli dňa 22. 07. 2014 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, pričom z tejto zmluvy vyplývalo, že žalovaná (v zmluve označený ako veriteľ) poskytla žalobcovi (v zmluve označený ako

klient, spotrebiteľ/kupujúci) úver vo výške 18.849,60 eura na financovanie osobného motorového vozidla zn. K. B. R. - D. A., farba čierna metalíza, číslo karosérie - VIN: I rok výroby 2014. Kúpna cena predmetu financovania bola stanovená na 23.562 eur a vopred bola uhradená časť kúpnej ceny 4.712,40 eura (20 % kúpnej ceny). Úroková sadzba bola označená ako 0,00 % ročne, spracovateľský poplatok pri uzavretí zmluvy 565,49 eur (3 % z úveru). RPMN bola stanovená vo výške 11,96 %, priemerná RPMN činila 15,37 %, doba splácania v mesiacoch bola 6 mesiacov a mesačné poistné - Škoda poistenie bolo stanovené na 100,60 eura. Žalobca a žalovaná uzavreli dňa 22. 01. 2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX (Dodatok k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX), v ktorej bola uvedená kúpna cena zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX vo výške 18.849,60 eura, zostatok istiny úveru v rovnakej výške, úroková sadzba už bola stanovená na 8 % ročne, spracovateľský poplatok bol 0 eur, RPMN vo výške 17,92 %, priemerná RPMN vo výške 12,84 %, doba splácania v mesiacoch bola 72 mesiacov a mesačné poistné - Škoda poistenie bolo stanovené na 101,10 eura. V tejto druhej spotrebiteľskej zmluve, resp. v dodatku bolo v spodnej časti označenej ako „Dohodnuté zmluvné vzťahy“ okrem iného uvedené, že „Zmluvné strany sa dohodli, že vlastnícke právo k predmetu financovania prejde na kupujúceho až po úplnom zaplatení kúpnej ceny, resp. všetkých jej splátok s príslušenstvom“. Toto isté ustanovenie bolo uvedené aj v prvotne uzavretej zmluve. Predmetné motorové vozidlo bolo poistené cez Škoda poistenie od 27. 07. 2017, kde mesačné poistné predstavovalo sumu 100,60 eura. Preberajúcemu (žalobcovi) bolo predmetné motorové vozidlo odovzdané dňa 22. 07. 2014. Z upomienky žalovanej vo vzťahu k žalobcovi týkajúcej sa zmluvy č. XXXXXX (druhá v poradí uzavretá zmluva) vyplývalo, že žalovaná sa dožadovala nedoplatku na splátkach počnúc istinou k 09. 05. 2019 s príslušenstvom (úrok, poistenie, poplatky). Súd prvej inštancie ďalej zistil, že žalobca bol v postavení zamestnanca spoločnosti W., s.r.o. s príjmom vo výške 370 eur mesačne, z ktorého podľa tejto obchodnej spoločnosti neboli zrážané žiadne čiastky.

1.2. K obligatórnym náležitostiam úverovej zmluvy súd prvej inštancie uviedol, že predmetná spotrebiteľská zmluva neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f), j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj ako „zákon č. 129/2010“), a to neuvedenie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, rovnako tak neuvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, preto bolo nutné tieto zmluvy považovať za bezúročné a bez poplatkov. Súd prvej inštancie k zamietavému výroku napadnutého rozhodnutia konštatoval, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere síce posúdil ako bezúročné a bez poplatkov, avšak ide o zmluvy platné, preto v tejto časti žalobe nevyhovel. Vzhľadom na právny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov žalobca mal žalovanej vrátiť len sumu poskytnutého úveru t. j. 18.284,11 eura, a keďže doposiaľ na úver zaplatil sumu vo výške 20.996,93 eura, na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.712,82 eura. K petitu žaloby, ktorým žalobca žiadal uskutočniť bezodplatný prevod predmetného motorového vozidla zo strany žalovanej na žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že v oboch zmluvách v spodnej časti označenej ako Dohodnuté zmluvné vzťahy bolo uvedené: „Zmluvné strany sa dohodli, že vlastnícke právo k predmetu financovania prejde na kupujúceho až po úplnom zaplatení kúpnej ceny, resp. všetkých jej splátok s príslušenstvom“. Keďže kúpna cena bola stanovená v sume 18.849,60 eura a žalobca zaplatil žalovanej 20.996,93 eura, malo na kupujúceho prejsť aj vlastnícke právo, teda kupujúci okamihom zaplatenia mal byť vlastníkom predmetného motorového vozidla. Nakoľko tomu tak v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nebolo, prvoinštančný súd V. výkonom rozsudku žalobe aj v tejto časti vyhovel.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 22. marca 2023 sp. zn. 2CoCsp/22/2022 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až VI. potvrdil (výrok I.) a žalobcovi voči žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Odvolací súd poukázal na to, že bolo na žalovanej ako veriteľovi, aby preukázal, že si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010. Veriteľ tvrdil a v konaní aj preukazoval, že bonitu klienta zisťoval na základe údajov poskytnutých mu žalobcom v žiadosti o úver, pričom predložil potvrdenie spoločnosti SBS Shield, s.r.o. vystavené pre žalovanú, v ktorom sa uvádza, že čistý príjem žalobcu bol vo výške 370 eur, z ktorého však nevyplýva to, či išlo o trvalý pracovný pomer, ani trvanie pracovného pomeru. Zo žiadosti o úver vyplývalo, že žalobca nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť. Z

uvedeného však podľa odvolacieho súdu nebolo možné dospieť k záveru, že veriteľ zisťoval žalobcove výdavky vo väčšom meradle ako bolo uvedené v žiadosti o poskytnutie úveru. Mal za to, že žalovaná síce zhromaždila o žalobcovi isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotila. Žalovaná si na základe získaných informácií nemohla vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, nakoľko minimálne vôbec nepoznala pravidelnú výšku jeho výdavkov. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010. Bez toho, aby žalovaná skúmala aj iné aspekty, nemohla si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta bolo možné podľa odvolacieho súdu charakterizovať len ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa spôsobujúci bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

2.2. Odkazujúc na vyslovené závery odvolacieho súdu vznikla žalobcovi povinnosť vrátiť žalovanej len sumu reálne poskytnutého úveru, t. j. vo výške 18.284,11 eura. Z prehľadu prijatých splátok vyplývalo, že žalobca uhradil na predmetný úver sumu spolu vo výške 20.996,93 eura, preto na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.712,82 eura. Preto správne rozhodol súd prvej inštancie, ak určil spotrebiteľský úver na základe zmluvy č. XXXXXX zo dňa 22. 07. 2014 a zmluvy č. XXXXXX zo dňa 22. 01. 2015 za bezúročný a bez poplatkov, následkom čoho došlo na strane žalovanej k bezdôvodnému obohateniu vo výške 2.712,82 eura. Keďže zo zmluvy vyplývalo, že vlastnícke právo k predmetu financovania prejde na kupujúceho po úplnom zaplatení kúpnej ceny, resp. všetkých jej splátok s príslušenstvom, správny je aj výrok V. napadnutého rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť previesť vlastnícke právo k motorovému vozidlu uvedenému v tomto výroku na žalobcu. Zároveň správny bol podľa odvolacieho súdu aj výrok o trovách konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Žalovaná navrhla dovolaciemu súdu zrušiť rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namieta v súvislosti s nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia. Mala za to, že súdy nižšej inštancie sa nezaoberali jej námietkami ohľadom priznania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaná namietala, že žalobcom uhradená suma vo výške celkom 20.996,93 eura bola tvorená nielen úhradami poskytnutého úveru, ale aj úhradami poisťného motorového vozidla, čo medzi stranami sporu nebolo sporné, a preto nebolo možné takto prijaté peňažné prostriedky započítať svojvoľne výlučne na úhradu žalovanou poskytnutého úveru. Súdy nižšej inštancie sa však s predmetnou argumentáciou, ktorá mala rozhodujúci vplyv na celý predmet konania, nevysporiadali. Podľa žalovanej išlo o podstatnú skutočnosť, ktorá mala významný vplyv na určenie nielen vzniku bezdôvodného obohatenia, ale aj výšky bezdôvodného obohatenia, a rovnako na oprávnenosť uloženej povinnosti previesť vlastnícke právo k motorovému vozidlu zo žalovanej na žalobcu.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP zároveň aj dôvodné.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené

podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. V danom prípade žalovaná vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti).

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý

argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva účastníka civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu, ako aj špecifickými námietkami účastníka konania. Porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Práve priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerešpektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

17. K práve uvedenému sa v odvolacích konaniach pridružuje i faktor umožnenia odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch síce stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď spätosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstojí ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i

ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. Ak ale o takýto prípad (nedoplniteľnosti) nepôjde, z pohľadu preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bude mať význam ako udržateľnosť dopĺňujúcej argumentácie tohto súdu samej osebe, tak i to, či sa doplnenie nedostane do takého rozporu s argumentáciou súdu prvej inštancie, označenou odvolacím súdom za akceptovanú v plnom rozsahu, pri ktorého existencii by už reálne o splnení podmienok § 387 ods. 2 CSP nemožno hovoriť (ale do úvahy by prichádzala len možnosť, že správnou môže byť nanajvýš - pokiaľ vôbec - argumentácia len jedného z oboch nižších súdov).

18. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci nedostatky v argumentácii, vedúce (nateraz) k neakceptovateľnosti prijatých záverov (skutkových aj právnych) v rozsudku odvolacieho súdu vyskytli.

19. Odvolací súd nezaujal relevantné stanovisko k zásadnej argumentácii žalovanej, premietnutej aj do tej odvolacej, podľa ktorej celková suma uhradená žalobcom na účet žalovanej v seba zahŕňala úhrady z dvoch právnych titulov, a to úhradu spotrebiteľského úveru a úhradu poistenia vozidla. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odpoveď na túto žalovanou položenú argumentáciu absentuje.

20. Podľa dovolacieho súdu v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre umožnenie odvolaciemu súdu v odôvodnení rozsudku sa iba stotožniť s odôvodnením súdu prvej inštancie ohľadom určenia výšky bezdôvodného obohatenia súdom prvej inštancie v jeho rozsudku, vedome tým preberajúc zodpovednosť za kvalitu predmetnej argumentácie, pretože z jeho dôvodov nevyplýva „kvalifikované“ vysporiadanie sa so zásadnou odvolacou argumentáciou žalovaného ohľadom určenia výšky bezdôvodného obohatenia s poukazom na to, že celková suma uhradená žalobcom na účet žalovanej v seba zahŕňala úhrady z dvoch právnych titulov, a to úhradu spotrebiteľského úveru a úhradu poistenia vozidla. Nedostatočnosť, resp. absencia argumentácie nastolenej právnej problematiky žalovanou spočíva v súdom prvej inštancie odôvodňovaní žalovanou tvrdenej výšky bezdôvodného obohatenia, ktorá má významný vplyv nielen na určenie vzniku bezdôvodného obohatenia, ale aj na oprávnenosť uloženej povinnosti previesť vlastnícke právo k motorovému vozidlu zo žalovanej na žalobcu. Podľa žalovanej celú uhradenú sumu žalobcom (20.996,93 eura) nebolo možné započítať svojvoľne výlučne na úhradu žalovanou poskytnutého úveru, keď suma bola tvorená aj úhradami poistného motorového vozidla. Odvolací súd si svoju povinnosť vysporiadať sa s predmetnou zásadnou argumentáciou nesplnil a žalovanej neposkytol žiadnu odpoveď.

21. Ak odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaujme k podstatným argumentom oboch procesných strán dostatočné stanovisko, je toto odôvodnenie nedostatočné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné, čo vylučuje akýkoľvek iný záver dovolacieho súdu než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie je z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho rozsudku s takými odvolacími námietkami, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, resp. ak aj pre prípad ich naozajstnej nepodstatnosti chýba argumentácia spôsobilá presvedčiť, prečo je to tak, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces (obdobne napr. sp. zn. 6Cdo/232/2020).

22. Najvyšší súd v danom prípade pripomína, že súdy musia nielen rešpektovať právo, ale aj jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo ako hodnotový činiteľ. Pre hľadanie práva je vždy nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na skutkových zisteniach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické, čo však

nezbavuje súdy z povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie sporu.

23. Najvyšší súd záverom zdôrazňuje, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

24. Vzhľadom na žalovanou dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (bod 3.1), dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP.)

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.